

Signalizačná správa

V novej signalizačnej správe si priblížime **spriadača amerického** (*Hyphantria cunea*) a **mnišku zlatoritku** (*Euproctis chrysorrhoea*). Oba škodlivé organizmy zaradujeme do triedy hmyz (*Insecta*). V súčasnosti sa postupne vyvíjajú larvy spriadača amerického aj mnišky zlatoritky, ale ich výskyty sú ešte nízke. Upozorňujeme na ich prípadné premnoženie, a to predovšetkým v neošetrovaných výsadbách, na prístenných alejách a v parkoch.

Spriadač americký je polyfág, ktorý sa vyskytuje v najteplejších oblastiach Slovenska. Medzi hostiteľské rastliny patrí jabloň, hruška, moruša, čerešňa, slivka, višňa, orech a lieska. Z parkových drevín sú hostiteľmi javor a pajaseň. Dospelý jedinec (imágo) je menší biely nočný motýľ, ktorého prvá generácia sa rojí v apríli až máji a druhá generácia v auguste až septembri. Imágo spriadača je dlhé 9 - 15 mm s rozpätím krídiel 25 - 36 mm. Samičky kladú skupiny malých zelenkastých, šedivých vajčiek na rub listov. Rast a vývoj lariev je rýchly. Vyliahnuté larvy spôsobujú zo začiatku malé nenápadné poškodenie. Larvy sú chlpaté, žltozelené a dorastajú do dĺžky 30 - 45 mm. Počas štádia dospelosti sa vyznačujú tmavším pásom na chrbte. Listy sú poškodzované larvami. Najprv vyžierajú do listov okienka, neskôr môžu listy skeletovať. Pozorovať môžeme výrazné požerky listov, letorastov aj plodov. Môžu spôsobiť až holožery, keď dokážu aj väčší strom zbaviť listov. Obžrané časti stromov obalujú pomerne nápadnou pavučinou. Tvoria pavučinové hniezda, ktoré môžu dosahovať rozmery až 2 m. Proces kuklenia prebieha v trhlinách kôry. Druhá generácia prezimuje v štádiu kukly v úkrytoch na stromoch, plotoch či múrikoch.

Mniška zlatoritka sa vyskytuje hlavne v teplejších oblastiach Slovenska. Počas zimy možno objaviť striebřisté pavučinovité zámotky na koncoch letorastov. V ich vnútri prezimujú malé chlpaté larvy (vo veľkom množstve). Počas jarneho obdobia následne larvy opúšťajú zámotky a neskôr spôsobujú holožery na ovocných drevinách ako sú slivka či broskyňa. Dospelé larvy môžu byť dlhé až 40 mm. Bývajú pestro sfarbené a chlpaté. Nežijú v spoločných hniezdach, ale rozliezajú sa jednotlivito po korune hostiteľskej rastliny. Počas roka má mniška rovnako 2 generácie.

Za účinný spôsob mechanickej ochrany sa pokladá likvidácia pavučinových hniezd spriadača aj s larvami alebo zámotkami mnišok. Za čiastočne účinný sa pokladá aj predjarný postrek. Pri chemickej ochrane rastlín počas vegetácie je potrebné zasiahnuť čo najmladšie larvy! Autorizované prípravky na ochranu rastlín sa používajú bez ohľadu na rastovú fázu ovocných stromov a vývinovú fázu lariev, ktorými sú Affirm (účinná látka emamectin); Neemazal_T_S (azadirachtin, aj v malospotrebiteľskom balení – MB); Decis Forte, Decis EW 50, Decis Protech (aj v MB), Delta EW 50, Dinastia a ďalej iba v MB Decis AL, Sanium Ultra, Sanium Ultra AL (všetky s účinnou látkou deltamethrin); Flunat, Mavrik (tau-fluvalinate); Karate Zeon 5 CS, Karathe Zeon 5 CS, Ninja Zeon 5 CS, Sentinel a Vaztak Pro (lambda-cyhalothrin). Okrem toho sú povolené aj biologické prípravky AGREE WG (*Bacillus thuringiensis* subsp. *Aizawai* strains ABTS-1857, GC-91) a Dipel DF (*Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki* kmeň ABTS-351), ktoré sa aplikujú na začiatku liahnutia húseníc.

Ešte upozorňujeme vinohradníkov na čo najskoršie paušálne ošetrenie proti peronospóre aj múčnatke vo všetkých oblastiach, pretože vinič začal už pred týždňom kvitnúť. Súčasné počasie vyhovuje viac peronospóre, ale sú lokality aj s podmienkami pre múčnatku.